

Koordinator: Emily Halvorsen
+47 468 50 786
rogaland@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no/rogaland
Gamle Jåttåvågen 67, 4020 Stavanger
Org.nr. 998 129 028

Rogaland fylkeskommune
firmapost@rogfk.no

Stavanger, 31. mars 2018

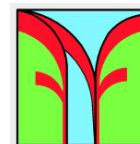
Høringsuttalelse til Regionalplan for Jæren 2050 Planprogram

Forum for Natur og Friluftsliv i Rogaland (FNF/Forumet) takker for muligheten til å bidra med innspill til Regionalplan Jæren (regionalplanen/planen). FNF er et samarbeidsnettverk bestående av regionale ledd og større organisasjoner med medlemskap på tvers av kommunene. Hovedtyngden av foreningene er på Nord-Jæren og hele planområdet er nær- og utfartsområde for alle. Sammen representerer organisasjonene betydelige allmenne naturmangfold- og folkehelseinteresser. Denne høringsuttalelsen sendes på vegne av Naturvernforbundet i Rogaland, Norsk Ornitologisk Forening avd. Rogaland, Stavanger Turistforening og Norges Speiderforbund Vesterlen krets.

FNF ser behovet for revidering av planen og mener at planprogrammet er organisert på en hensiktsmessig måte. Vedleggene/notatene beskriver godt utfordringene og føringene. Planprogrammet inkluderer de viktigste tema men vi mener at betydningen av naturmangfold og friluftsliv bør vektlegges bedre. Frivillige i lokalsamfunnet og organisasjonene står bak mye av naturvernet og friluftslivsaktivitetene på Jæren, noe som også bør fremheves i planen. Målet om mer klimavennlige bo- og jobbstrukturer, inklusiv mindre kjøring, vil ikke skje dersom aktivitetene organiseres langt fra nærområder og offentlig transport.

Frivilligheten må inkluderes i planer (behov for lokaler og møteplasser inne, så vel som nære grøntområder for aktivitet) slik at fritidsaktiviteter også kan foregå i nærmiljøet med forutsigbare, rimelige og langsiktige rammer. På høringskonferansen ble bla. muligheter for aktive by/tettstedsrom presentert der frivillige organisasjoner spiller en nøkkelrolle. Eksempelet som ble vist, Sørenga ved Oslofjorden, er et resultat av bestemmelser og føringer for å avsette rimelig arealer og kommunens krav om samarbeid mellom utbyggere og frivillig sektor. FNF mener at dette er riktig type satsing og foreslår at planen inkluderer slike føringer for lokal/kommunal planlegging på Jæren.

FNF er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner på fylkesnivå. I Rogaland representerer organisasjonene ca. 55 000 medlemskap og mer enn 550 årsverk frivillig arbeid. Disse er med: Stavanger Turistforening, Haugesund Turistforening, Norges Jeger og Fiskerforbund-Rogaland, Norges speiderforbund Vesterlen krets, Rogaland KFUK-KFUM speidere, Haugaland KFUK-KFUM speidere, Norsk Ornitologisk Forening avd. Rogaland, Naturvernforbundet i Rogaland, Norsk Botanisk Forening Rogalandsavd., Syklistenes Landsforening Nord-Jæren og Sør-Jæren, Rogaland Orienteringskrets, Stavanger Kajakklubb, Haugesund Kajakklubb, Sørmarkas Venner, Gandsfjord Seilforening, Stavanger Kiteklubb, Sola Brettseilerforening og friluftsrådene. FNF Rogaland har og to lokale fora, FNF Stavanger og FNF Haugalandet.

FNF ser også følgende som svært viktig i det videre arbeidet:

- **Bevare alle restarealene på Jæren:**
Disse 'frimerkene' er essensielle for å bevare biologisk mangfold og sørge for at internasjonale forpliktelser følges opp. Flere av disse er også viktige for lagring av klimagasser, viktige ved klimatilpasning, og en del av våre forpliktelser mht. vannkvalitet og oppfølging av vannforskriften.
- **Etablere langsiktig grense for markaområder og grønnstruktur:**
Fylkeskommunen kan være en pådriver for en nasjonal markalov for bynære markaområder i resten av landet eller bruk Jæren som pilot i Norge for urbane nasjonalparker. Sandnes og Haugesund/Tysvær har 'grønne grenser' men ser behov for mer enn det plan og bygningsloven kan bidra med. Stavanger ønsker bedre mekanismer enn det kommuneplanens arealdel og hensynssoner gir, og har foreslått å vurdere et urbant nasjonalparkkonsept for Sørmarka.
- **Adressere frivillighet som sektor (organisert og uorganisert) spesifikt:**
Handel, boliger og kommunale tjenester er ikke nok for å skape tilstrekkelig aktivitet til at byrom og tettsteder blir attraktive store deler av døgnet og året. Frivilligheten og tilstedeværelse av foreninger med lokaler (rimelige sådan) og uteområder i nærmiljøet må også til. De allmenne verdiene og fellesskapet kommer ikke av seg selv. Forumets erfaring er at de skapes ved god dialog og i samarbeid med kommuner. Når dette adresseres i planer får vi den nødvendige forutsigbarheten og mulighet for videreføring av de beste tiltakene.
- **Oppnå nullvekstmålet:**
Målet er viktig men skal det kunne realiseres må kanskje de store veiprojektene re-evalueres. FNF er bla. bekymret for hva de planlagte utbyggingene kan bety for Sørlandsbanen, Ålgårdsbanen og dobbeltspor sørover.

Følgende er Forumets kommentarer til selve planprogrammet:

3. En endringsdyktig region

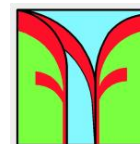
s. 7 - Under konvensjonen om biologisk mangfold bør hovedmålet være med: *Tapet av biologisk mangfold skal stanses.*

4. Mulighetenes region

s. 9 - Illustrasjonen og tema Miljø bør styrkes og endres som følger: *Tap av biomangfold, Økosystemtjenester, Areal- og ressursknapphet, Urbanisering, Klimautfordringer*

6.2 Levende Sentrumsområder

Frivilligheten må ikke tas som en selvfølge men bør nevnes i sammenheng med behov for arbeid, bolig, handel og tjenester. FNF foreslår følgende:

s. 21 - Under 'Tiltrekke aktivitet til sentrum' – endre setning 2 til "...romme langt flere boliger, arbeidsplasser, servicetilbud, **frivillighet** og opplevelser enn i dag."

Det er viktig å planlegge for frivillighet for å 1. oppnå kritisk masse, 2. for å ha tilbud i sentrum for de som bor/skal bo og arbeider der.

Frivillighet og foreningsliv kan med fordel også nevnes i de neste to underkapitlene. Naturen som et viktig element i aktive sentrumsmiljø bør også inn her. Trender og føringer er at *biler skal mest mulig ut av sentrum og naturen skal inn* og vil da bidra til bedre miljø, romdannelse, opplevelser, og gjøre det mer attraktivt, osv. osv. Betydningen av trær og annen natur i sentrumsområder skal ikke undervurderes og bør nevnes spesifikt i planprogrammet.

6.4 Livskraftige nabolag

s. 29 – Under 'Utvikle sunne og inkluderende nærmiljø' mener vi at grøntområder og natur bør nevnes spesifikt. Naturområder som arena er i en særstilling hva gjelder fysisk og psykisk helse, og inkludering og utjevning av forskjeller. FNF mener at dette må komme fram i teksten som et minimum i siste setning; "... som for eksempel **park/grøntområder** og tjeneste-/handlestilbud, slik at..."

6.5 Varige naturressurser

s. 31 – Jordvern – regionalplanen, slik det legges opp til i planprogrammet, vil ikke kunne bidra til å redusere nedbyggingen fordi det ligger altfor mye jordbruksareal utenfor langsiktig grense for landbruk. Gimle gård i Stavanger er et eksempel i så måte. Selv om fylkestinget har sagt at langsiktig grense skal ligge fast i den oppdaterte planen, mener FNF at viktige jordbruksareal som ligger utenfor langsiktig grense (eks Gimle gård) må sikres i planen om man skal ha mulighet til å innfri Stortingets nye og strenge jordvernmål.

s. 32 – Naturmangfold – her bør det nevnes at i høringen om endringer i forskrift og regler for nydyrking, er forbud mot nydyrking inkludert. Selv om dette er av klimahensyn og en oppfølging av klimaforliket, vil dette kunne ha betydning for naturmangfold på Jæren og regionens evne til å følge opp våre forpliktelser mht. konvensjonen om biologisk mangfold.

Det er dessuten mye myr som går tapt i utbygging til bolig, vei, næring. Vi mener at planprogrammet bør adressere dette spesifikt og at regionalplanen bør inkludere argumentasjon for et generelt forbud mot ødeleggelse av myr.

s. 33 – FNF foreslår følgende endring; 'Videreutvikle regional grønnstruktur og etablere langsiktig grense for markaområder.' Som nevnt, er det behov for mekanismer for å sikre områder utover kommuneplaners horisont. Flere partier tar nå til orde for en nasjonal markalov eller nærnaturlov.

7.3 Arbeidsprogram

s. 41 – Utredninger – Klimaregnskap ved arealbruksendringer bør inngå i all planlegging. FNF foreslår utredninger av de viktigste utviklingsområdene i arbeidet med denne planen. På den årlige klimakonferansen i Rogaland presenterte Miljødirektoratet verktøy for å beregne

Forum for
Natur og
Friluftsliv
Rogaland

klimagass utslippseffekt ved forskjellige typer tiltak. Vi ble fortalt at et regneark for arealbruksendringer kommer i løpet av året.

Til nå har vi et godt inntrykk av prosessen med planarbeidet og ser fram til at utkastet legges fram på høringskonferansen i høst. Med dette ønsker vi lykke til videre med arbeidet med Regionalplan Jæren.

Med vennlig hilsen
FNF Rogaland

Emily L. Halvorsen
Koordinator

Kopi:
Fylkesmannen i Rogaland